

Inkomna remissvar	Ställningstagande	Förbehåll	Detaljsynpunkter	Övriga synpunkter	Länsstyrelsen kommentarer
Kommuner					
Tanums kommun	<ul style="list-style-type: none"> • Positiva • Remissvaret har utarbetats i samverkan med övriga kommuner i norra Bohuslän. 	<ul style="list-style-type: none"> • Om Samverkansplanen skall uppdateras var tredje eller vart fjärde år kommer detta kräva utökade resurser för regional planering på både statlig och kommunal nivå. • Den Marina Samverkansplanen handlar till stor del om översiktlig planering och kommunstyrelsen måste därför vara beredd att ta ansvaret för att uppföljning och uppdatering sker. Detta kräver resurser och kostnader som idag inte täcks av byggnadsnämndens ramar. 		<ul style="list-style-type: none"> • Man anser det positivt att Samverkansplanen inarbetas i den kommunala översiktsplaneringen då det annars kan uppstå konflikter mellan olika styrande dokument. • Man är tveksam till att upprätthålla två informationskanaler (Samverkansplanen och kustzonsprojektet) och föreslår därför att informationen bör samordnas till en gemensam avsändare. • Den årliga utvärderingen av Samverkansplanen föreslås ske i samarbete med den handlingsplan som utgör fortsättningen på Kustzonsprojektet och som har utarbetats av Tillväxtsekretariatet tillsammans med kommuncheferna och styrgruppen för Norra Bohuslän. • Man uppfattar förslagen på strategier, mål och åtgärder som en hjälp för kommunerna att formulera egna mål utifrån sin verksamhet. Samtidigt är de viktiga för att strukturera det framtida arbetet med strategier och mål. Samverkansplanen skulle kunna bidra till att finna extern finansiering för vissa av åtgärderna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uppdatering av samverkansplanen bör ske synkroniserat med kommunernas aktualisering av ÖP vart fjärde år. Det är önskvärt att de fem kommunernas aktualiseringar sker samtidigt. Länsstyrelsen instämmer i behovet av utökade resurser. I havsplaneringsutredningen föreslås riktade anslag för havsplanering till kustlänsstyrelserna. Detta skulle kunna möjliggöra att det finns personer med utpekat ansvar för kustzonsfrågor på Länsstyrelsen. • Länsstyrelsens målsättning är att säkerställa att arbetet med Samverkansplanen fortskrider och att Samverkansplanens informationskanal upprätthålls och integreras med Kustzonsprojektets. • Länsstyrelsen instämmer i att utvärderingen av Samverkansplanen bör ske i samarbete med Kustzonsprojektets handlingsplan. • Syftet med Samverkansplanen är att vi ska enas om gemensamma mål för strategier och åtgärder, dessa bör dock utvecklas ytterligare tillsammans med kommunernas tjänstemän.
Sotenäs kommun	<ul style="list-style-type: none"> • Positiva • Kommunen anser det positivt med en fortsatt samverkan om översiktlig planering i norra Bohuslän. • Remissvaret har utarbetats i samverkan med övriga kommuner i norra Bohuslän. 	<ul style="list-style-type: none"> • Om Samverkansplanen skall uppdateras var tredje eller vart fjärde år kommer detta kräva utökade resurser för regional planering på både statlig och kommunal nivå. • Årtalet för när åtgärder skall vara genomförda bör ses över. • Man bör se över mängden åtgärder och försöka komprimera ner antalet något. • Förslaget till strategier, delmål och åtgärder är mycket omfattande och kommer att innebära en betydande arbetsinsats för Sotenäs kommun som kräver finansiering. 		<ul style="list-style-type: none"> • Det är en brist att kommunen inte har tillgång till detaljerad djupdata över kommunens vatten. • Man efterfrågar en utförlig inventering och kartläggning av marin flora och fauna i de aktuella kustområdena. • Man anser det positivt att föra in Samverkansplanens kunskapsunderlag i värdebeskrivningar för riksintressena då detta skulle göra värdebeskrivningarna mer konkreta och hanterbara. • Man anser det positivt att Samverkansplanen inarbetas i den kommunala översiktsplaneringen då det annars kan uppstå konflikter mellan olika styrande dokument. • Den årliga utvärderingen av Samverkansplanen föreslås ske i samarbete med den handlingsplan som utgör fortsättningen på Kustzonsprojektet och som har utarbetats av Tillväxtsekretariatet tillsammans med kommuncheferna och styrgruppen för Norra Bohuslän. • Man anser att både Samverkansplanens och Kustzonsprojektets hemsidor bör leva vidare och uppdateras. Kommunen anser även att det vore fördelaktigt med en gemensam ingång (portal) för informationsspridning. • Man ser förslaget till strategier som ett underlag till ett eller flera åtgärdsprogram. • Det bör tydligt framgå vem som har ansvaret för att ta fram dessa åtgärdsprogram. • Man bör dela upp dokumentet i ett huvuddokument och bryta ut följande delar: <i>Deltagare i arbetsgrupper,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Ang. utökade resurser, se svar ovan, • Omfattningen av och tidpunkt för genomförande av åtgärder kommer att revideras i samråd med kommunerna. • Kommunen kan begära att få tillgång till detaljerad djupdata från Sjöfartsverket där detaljerad djupdata finns. • Länsstyrelsen instämmer i behovet av utförliga kartläggningar och inventeringar. Länsstyrelsen och kommunerna bör gemensamt prioritera behovet och söka finansiering för genomförandet. • Länsstyrelsen instämmer i synpunkten om att föra in kunskapsunderlaget i värdebeskrivningarna för riksintressena. • Ang ÖP, utvärdering av Samverkansplanen och hemsidor se svar ovan. • Länsstyrelsen instämmer i att det kan vara lämpligt att utarbeta åtgärdsprogram för varje resultatkedja. Det bör tydligt framgå vem som har det övergripande ansvaret för att ta

				<p><i>Kustbebyggelse, Kustvattenförekomster och dess statusklassning, Bedömning av hur stor påverkansfaktorn är på naturvärdet samt det omfattande avsnittet Förslag på strategier, delmål och åtgärder särskiljs och benämns Övriga handlingar.</i></p>	<p>fram åtgärdsprogram baserat på föreslagna strategier. Detta bör kunna ske i samband med det gemensamma arbetet för handlingsplanen i Kustzonsprojektet som kommunen föreslår.</p> <ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelsen kommer att dela upp Samverkansplanen i en del som kallas <i>Planeringsunderlag</i> och en del som kallas <i>Förvaltning och åtgärdsförslag</i>. Länsstyrelsen föreslår att kommunerna antar <i>Planeringsunderlaget</i> och gör en avsiktsförklaring för delen om <i>Förvaltning och åtgärdsförslag</i>.
<p>Munkedals kommun</p>	<ul style="list-style-type: none"> Positiva Kommunen anser det positivt med en fortsatt samverkan om översiktlig planering i norra Bohuslän. 	<ul style="list-style-type: none"> Om Samverkansplanen skall uppdateras var tredje eller vart fjärde år kommer detta kräva utökade resurser för regional planering på både statlig och kommunal nivå. Årtalet för när åtgärder skall vara genomförda bör ses över. Man bör se över mängden åtgärder och försöka komprimera ner antalet något. Förslaget till strategier, delmål och åtgärder är mycket omfattande och kommer att innebära en betydande arbetsinsats för Munkedal kommun som kräver finansiering. 		<ul style="list-style-type: none"> Det är den brist att kommunen inte har tillgång till detaljerad djupdata över kommunens vatten. Man efterfrågar en utförlig inventering och kartläggning av marin flora och fauna i de aktuella kustområdena. Man anser det positivt att föra in Samverkansplanens kunskapsunderlag i värdebeskrivningar för riksintressena då detta skulle göra värdebeskrivningarna mer konkreta och hanterbara. Man anser det positivt att Samverkansplanen inarbetas i den kommunala översiktsplaneringen då det annars kan uppstå konflikter mellan olika styrande dokument. Den årliga utvärderingen av Samverkansplanen föreslås ske i samarbete med den handlingsplan som utgör fortsättningen på Kustzonsprojektet och som har utarbetats av Tillväxtsekretariatet tillsammans med kommuncheferna och styrgruppen för Norra Bohuslän. Man anser att både Samverkansplanens och Kustzonsprojektets hemsidor bör leva vidare och uppdateras. Kommunen anser även att det vore fördelaktigt med en gemensam ingång (portal) för informationsspridning. Man ser förslaget till strategi som ett underlag till ett eller flera åtgärdsprogram och det bör tydligt framgå vem som har ansvaret för att ta fram dessa. Man bör dela upp dokumentet i ett huvuddokument och bryta ut följande delar: <i>Deltagare i arbetsgrupper, Kustbebyggelse, Kustvattenförekomster och dess statusklassning, Bedömning av hur stor påverkansfaktorn är på naturvärdet</i> samt det omfattande avsnittet <i>Förslag på strategier, delmål och åtgärder</i> särskiljs och benämns <i>Övriga handlingar</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Svar se ovan
<p>Lysekils kommun</p>	<ul style="list-style-type: none"> Positiva Kommunen anser det positivt med en fortsatt samverkan om översiktlig planering i norra Bohuslän. Remissvaret har utarbetats i samverkan med övriga kommuner i norra Bohuslän. 	<ul style="list-style-type: none"> Om Samverkansplanen skall uppdateras var tredje eller vart fjärde år kommer detta kräva utökade resurser för regional planering på både statlig och kommunal nivå. Årtalet för när åtgärder skall vara genomförda bör ses över. Man bör se över mängden åtgärder och försöka komprimera ner antalet något. Förslaget till strategier, delmål 		<ul style="list-style-type: none"> Det är den brist att kommunen inte har tillgång till detaljerad djupdata över kommunens vatten. Man efterfrågar en utförlig inventering och kartläggning av marin flora och fauna i de aktuella kustområdena. Man anser det positivt att föra in Samverkansplanens kunskapsunderlag i värdebeskrivningar för riksintressena då detta skulle göra värdebeskrivningarna mer konkreta och hanterbara. Man anser det positivt att Samverkansplanen inarbetas i den kommunala översiktsplaneringen då det annars kan uppstå konflikter mellan olika styrande dokument. Den årliga utvärderingen av Samverkansplanen föreslås ske i 	<ul style="list-style-type: none"> Svar se ovan

		och åtgärder är mycket omfattande och kommer att innebära en betydande arbetsinsats för Lysekils kommun som kräver finansiering.		samarbete med den handlingsplan som utgör fortsättningen på Kustzonsprojektet och som har utarbetats av Tillväxtsekretariatet tillsammans med kommuncheferna och styrgruppen för Norra Bohuslän. <ul style="list-style-type: none"> • Man anser att både Samverkansplanens och Kustzonsprojektets hemsidor bör leva vidare och uppdateras. Kommunen anser även att det vore fördelaktigt med en gemensam ingång (portal) för informationsspridning. • Man ser förslaget till strategi som ett underlag till ett eller flera åtgärdsprogram och det bör tydligt framgå vem som har ansvaret för att ta fram dessa. • Man bör dela upp dokumentet i ett huvuddokument och bryta ut följande delar: <i>Deltagare i arbetsgrupper, Kustbebyggelse, Kustvattenförekomster och dess statusklassning, Bedömning av hur stor påverkansfaktorn är på naturvärdet</i> samt det omfattande avsnittet <i>Förslag på strategier, delmål och åtgärder</i> särskiljs och benämns <i>Övriga handlingar</i>. 	
Strömstad kommun	Positiva		<ul style="list-style-type: none"> • Förtydligande bör göras vid punkt 2.8.5 vattenbruk där möjligheten till att musselodlingar kan komma att tjäna som kompensationsåtgärd kopplad till annan miljöstörande verksamhet. • Planen bör kompletteras med uppgifter om föreningar från förorenad mark, orent dagvatten och liknande samt att bearbeta detta att ingå i <i>Analys av påverkansfaktorer</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Man anser det positivt att föra in Samverkansplanens kunskapsunderlag i värdebeskrivningar för riksintressena. • Önskemål om att den kunskap som Samverkansplanen redovisar i kartor blir bearbetad och tillgängliggjord för varje kommun. 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen är tveksam till att koppla musselodling som kompensationsåtgärd för miljöstörande verksamhet. • Länsstyrelsen har för avsikt att på sikt arbeta in information om förorenad mark i Samverkansplan. • Kunskapsunderlaget kommer att tillgängliggöras via en metadatabas där källan till data finns redovisat. Kartorna kommer att levereras som pdf-filer.5
Myndigheter, centrala verk					
Naturvårdsverket	Positiva	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvårdsverket anser att det bör framgå hur Samverkansplanen kommer att "antas" dvs när och vem som beslutar att planens fas 1 är färdigbearbetad, samt att det finns en tydligt utpekad sammankallande part för uppföljning och revideringsarbete. • Naturvårdsverket påpekar att det bör framgå hur olika strategier och åtgärdsförslag kan tas om hand eller bör hänvisas till andra processer. • Naturvårdsverket anser att planen behöver utvecklas med relevanta bevarandemål eller med hänvisningar till andra relevanta marina mål för området. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvårdsverket påpekar att turism inte tydligt beskrivits som en påverkansfaktor. Det bör även göras en tydligare koppling mellan texter och strategier • Naturvårdsverket påpekar att visionen för området bör lyftas fram till inledningen av dokumentet. • Naturvårdsverket har även inkommit med detaljsynpunkter i bilaga 1 till remissvaret. 	<ul style="list-style-type: none"> • Naturvårdsverket föreslår en sammanfattning av redovisningen av kulturhistoria och att övriga delar läggs i en bilaga. Detta då den inte står i proportion till målsättningen med planen och utarbetade strategier. • Naturvårdsverket anser att avsnitt 3 "Förvaltning" behöver utvecklas ytterligare. • Naturvårdsverket vill gärna se kostnadsuppskattningar på samtliga föreslagna åtgärder och en prioritering av dessa. • Naturvårdsverket påpekar att det saknas en konsekvensanalys i planen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen föreslår att Samverkansplanens del <i>Planeringsunderlag</i> antas som ett riktlinjedokument för att inarbeta i ÖP av kommunerna. För delen om <i>Förvaltning och åtgärdsförslag</i> bör kommunerna göra en avsiktsförklaring om fortsatt arbete med dessa frågor. Länsstyrelsens målsättning är att säkerställa att arbetet med Samverkansplanen fortskrider. I havsplanerings-utredningen föreslås riktade anslag för havsplanering till kustlänsstyrelserna. Detta skulle kunna möjliggöra att det finns personer med utpekad ansvar för kustzonsfrågor på Länsstyrelsen som även kan ansvara för Samverkansplanen. • Samverkansplanen kommer att antas av Länsstyrelsen. • Länsstyrelsen har i åtgärdsdelen utpekad huvudansvariga, men skulle

					<p>kunna förtydliga inom vilka processer åtgärderna ska utföras.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen kommer att komplettera Samverkansplanen med relevanta bevarandemål. • Länsstyrelsen anser att turism som en påverkansfaktor har tagits med i Samverkansplan. Turismens påverkan har beskrivits under respektive påverkansfaktor t.ex. båtavlopp, sportfiske, strandnära exploatering, nedskräpning och buller. Länsstyrelsen avser att sammanfoga bilaga 5.6 med avsnitt 3.2. • Visionen har lyfts fram i inledningen av del 2 (Förvaltning och åtgärdsförslag). • Länsstyrelsen anser att redovisningen av kulturhistoria utgör ett viktigt planeringsunderlag och har inte för avsikt att lägga denna beskrivning som en bilaga. Länsstyrelsen avser att ta fram förslag till åtgärder. • Länsstyrelsen kommer att bearbeta kapitel 3 och lyfta in strategierna under respektive text. • Kostnadsuppskattningar och prioritering av åtgärder kommer att göras i samråd med kommunerna i nästa fas. • Länsstyrelsen har för avsikt att lägga till en konsekvensanalys.
SGU, Sveriges geologiska undersökning	Positiva		<ul style="list-style-type: none"> • Bifogar text som föreslås ersätta befintlig angående maringeologi, s. 40. • Kommentar till komplettering om text kring pockmarks, s. 69. • Kartan fig. 70 s. 132 kan kompletteras med Lysekils tipplatser, t.ex. vid Norra Hamnen. • SGU anser att deponering av muddermassor är en angelägen fråga och ser fram emot det arbete i frågan som planen innebär. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det framgår inte hur inlandsfrågorna omhändertas i denna plan i förhållande till andra planer, främst kommunernas översiktsplaner. • Berggrunds- och jordartskartor i kustområdena kan med fördel ingå i Samverkansplanen. SGU kan vara behjälplig med att ta fram kartor, text och bilder. • Det saknas en maringeologisk beskrivning som ska ligga till grund för de biologiska tolkningarna. • Avsnittet om klimatförändringar bör belysas bättre. • SGU ser det som en naturlig del i slutrapporten att kort omnämna hur relevanta grundvattenfrågor tas om hand i det mellankommunala samarbetet som Samverkansplanen syftar till. 	<ul style="list-style-type: none"> • Målområde för Samverkansplan är havsområdet upp till 300 m på land, inlandsfrågor behandlas därför endast som påverkansfaktorer. • Ytterligare underlagsmaterial mottages tacksamt. Länsstyrelsen kommer att komplettera med tillgängliga berggrunds- och jordartskartor. • Länsstyrelsen kommer att tydliggöra kopplingen mellan maringeologi och förutsättningar för biologin. • Länsstyrelsen avser belysa klimatförändringar ytterligare. • Länsstyrelsen avser kort omnämna hur relevanta grundvattenfrågor tas om hand i det mellankommunala samarbetet.
Artdatabanken	Meddelat att inte kommer att avge något yttrande				
Kustbevakningen	Inga synpunkter			<ul style="list-style-type: none"> • Kustbevakningen vill gärna även fortsättningsvis ta emot information som ligger inom Kustbevakningens intresse. 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen avser fortsatt ha en kommunikation med Kustbevakningen i relevanta frågor.
Statens Fastighetsverk	Positiva			<ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 3 angående förvaltning är mycket allmänt hållet och få konkreta åtgärdsförslag finns. Här önskar vi också mer 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen avser att utveckla kapitel 3.

				tydliga förslag när det gäller olika aktörers engagemang och samverkan.	
Riksantikvarieämbetet Boverket	Positiva Positiva Boverket anser att Samverkansplan bör kunna bli en plattform för dialogen om hållbart brukande och bevarande och därmed främja dialogen och vara en brygga mellan aktörer. Genom Samverkansplanens fokus på miljöfrågorna bör den kunna bli ett viktigt bidrag till att ekosystemansatsen får genomslag i planeringen av kusten och i den aviserade framtida havsplaneringen.			<ul style="list-style-type: none"> • Boverket påpekar att Länsstyrelsen har ett ansvar att ge kommunerna aktuellt planeringsunderlag. • Boverket efterfrågar en bedömning av betydelsen av det samarbete som de fem kommunerna bedrivit tillsammans med Länsstyrelsen för att nå de mål man eftersträvar för Samverkansområdet. • Boverket påpekar att det inte nämns något om hur de kommunala översiktsplanerna idag svarar upp till ambitionerna i samverkansplanen. • Boverket efterfrågar en framtidsvision med avseende på mark- och vattenanvändning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen ser Samverkansplanen som ett led i arbetet med att förse kommunerna med aktuellt planeringsunderlag. • Länsstyrelsen avser tydliggöra betydelsen av samarbetet mellan stat och kommun och det mellankommunala samarbetet. • Länsstyrelsen avser tydliggöra hur de kommunala översiktsplanerna idag svarar upp till ambitionerna i samverkansplanen. • Länsstyrelsen anser att framtidsvisionen med avseende på mark- och vattenanvändning ingår i den gemensamt framtagna strukturbilden med överenskommelser för respektive delstruktur.
Fiskeriverket	Positiva	<ul style="list-style-type: none"> • Fiskeriverket framhåller att frågan om vem som "äger" planen efter det att projektet är slutfört kvarstår. Det är ett problem att det inte finns någon fortsatt långsiktig finansiering. • En annan viktig fråga som inte besvaras är hur en eventuell konflikt ska lösas inom ramen för Samverkansplan. • Fiskeriverket motsätter sig att planen hänvisar till att en central myndighet bör utföra ett visst arbete. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiskeriverket anser att ett förtydligande och komplettering bör göras under rubrik 1.3. Text bifogas i yttrandet. • Fiskeriverket vill påpeka att den del av det föreslagna området som ligger i territorialvattenområdet kommer alla eventuella fiskeregleringar också att innefatta andra länders fiskare. • Karta angående lekområde för fisk (figur 20) bör uppdateras, alternativt ange referens. Komplettering med text bifogas i yttrandet. • Fiskeriverket delar inte bedömningen om att kunskapen om antalet fiskarter och om storleken på bestånden i området är bristfällig. Ytterligare information finns dokumenterat i FiV. FINFO-dokumentationer och i rapportering i regeringsuppdrag. • Fiskeriverket bistår med komplettering av text till avsnittet angående amerikansk hummer. Text bifogas i yttrandet. • Fiskeriverket framhåller att räkans höga kvalitet troligen beror på färskhet och marknadsföring, rakan i sig är sannolikt av samma kvalitet som i övriga Skagerrak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiskeriverket saknar generellt referenser/källor i texten • Fiskeriverket anser att avsnitten 1.3; 2.3 och 2.4 bör sammanfogas då de alla behandlar förutsättningar för förvaltning. • Fiskeriverket anser att Samverkansplane bör fokusera på att påverka sådant som ligger inom planens/länsstyrelsernas/kommunernas mandat. Fiskeriverket föreslår att för fiskerelaterade åtgärder bör kontakt tas med Fiskeriverket och/eller landsbygdsdepartementet för att arbeta för ett visst mål. Fiskeriverket bistår gärna i utvecklingen av sådana mål. • Fiskeriverket föreslår att en koordinator anställs på deltid av länsstyrelsen eller inom ramen för Kustzonsprojektet för att säkra planens fortsatta funktion och genomförande. 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen anser att Samverkansplan utgör ett gemensamt ansvar för kommunerna i norra Bohuslän och Länsstyrelsen samt att det utgör ett gemensamt ägande och därmed ansvar. Samverkansplanens del <i>Planeringsunderlag</i> antas som ett riktlinjedokument för att inarbeta i ÖP av kommunerna. För delen om <i>Förvaltning och åtgärdsförslag</i> bör kommunerna göra en avsiktsförklaring om fortsatt arbete med dessa frågor. Likaså avser Länsstyrelsen anta Samverkansplanen. Arbetet med Samverkansplan bör kunna fortgå i samband med det gemensamma arbetet för handlingsplanen i Kustzonsprojektet. Länsstyrelsen instämmer i att det borde finnas en långsiktig riktad finansiering, men bedömer att det finns möjlighet att finansiera många av åtgärderna via föreslagna anslag. • Länsstyrelsen anser att eventuella intressekonflikter bör lösas genom inarbetande av Samverkansplanen i respektive kommuns ÖP. • Länsstyrelsen avser se över hänvisning till referenser och källor i Samverkansplanen. • Länsstyrelsen anser att avsnitt 1.3 tydliggör Samverkansplanens lagmässig förutsättning medan avsnitt 2.3 och 2.4 beskriver de verktyg som finns att tillgå med stöd av MB för säkerställande av bevarande av

			<ul style="list-style-type: none"> • Under avsnittet 2.5.6 <i>Bevarandevärden enligt natura 2000</i> ifrågasätter Fiskeriverket konklusionen rörande statusen på habitat och efterfrågar källan till data som styrker detta påstående. Fiskeriverket påtalar att vad det gäller påverkansgrad från fysisk störning i form av bottentrålning är denna högre utomskärs dvs utanför trålgränsen än i det så kallade inflyttningsområdena och räkfiskeområdena. • Fiskeriverket ställer sig frågande till varför de grunda yttre delarna i sydväst och nordväst i Kosterhavets nationlpark är bland de minst störda kustområdena längs västkusten jämför med andra områden längs västkusten som är skyddade från trålning. Referens efterfrågas. • Fiskeriverket bistår med kompletterande information under avsnittet 2.6.8 angående burfiske efter skaldjur. • Fiskeriverket anser att skrivningen om passiva respektive aktiva redskap bör nyanseras. • Fiskeriverket anser att formuleringen <i>överges</i> under avsnitt 2.8.4 angående fiske och kvarlämnade redskap är olycklig och därför bör ersättas med <i>förlorade fiskeredskap</i> • Fiskeriverket framhåller att det finns utpekade ansvar kring frågor kring främmande arter. • Fiskeriverket bistår med komplettering av text till avsnittet angående hållbart vattenbruk. Text bifogas i yttrandet. 		<p>områden med höga natur- och kulturvärden i området.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen anser att det är viktigt att samtliga berörda myndigheters ansvar för åtgärd identifieras och Länsstyrelsen bör tillsammans med kommunerna kunna föreslå andra myndigheter eller aktörer vilka åtgärder som bör utföras. Länsstyrelsen avser tydliggöra ansvarsfördelningen. Länsstyrelsen ställer sig positiva till ett fördjupat samarbete med Fiskeriverket i dessa frågor. • Länsstyrelsen instämmer i att det bör finnas en utpekad person med ett övergripande ansvar för kustzonsfrågor på Länsstyrelsen som säkerställer att arbetet med Samverkansplanen fortskrider.
Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt	Positiva				
SMHI	Positiva		<ul style="list-style-type: none"> • SMHI stödjer förslaget att ta fram en gemensam Oljeskyddsplan för området i fråga och understryker vikten av att ha beredskap för oljeutsläpp. 	<ul style="list-style-type: none"> • SMHI anser att det saknas förslag på hur allmänheten kan integreras i förvaltningsarbetet • SMHI föreslår att övervakningsprogrammet (se sidan 107) kompletteras med några stationer utöver den som finns i Kosterrännan. Mätningar bör göras i hela vattenpelaren 2 till 4 ggr/år framförallt för att övervaka hydrografiska förändringar och särskilt i de djupare delarna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen avser att ytterligare integrera allmänheten i form av företrädare för olika intresseföreningar i de frågor där dessa berörs. • Länsstyrelsen instämmer i behovet av ett utökat miljöövervakningsprogram i norra Bohuslän.
Energimyndigheten	Positiva (Energimyndigheten har begränsat		<ul style="list-style-type: none"> • Energimyndigheten påpekar att 	<ul style="list-style-type: none"> • Energimyndigheten framför att lokala och regionala 	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen är medveten om att

	sitt yttrande till de avsnitt som berör energisektorn)		man bör skilja på reglerade skyddsavstånd kring vindkraftverk och de nationella rekommendationerna som finns. I Sverige finns inga reglerade skyddsavstånd.	riktlinjer för vindkraftens lokalisering kan medföra oönskade effekter för vindkraftsutbyggnaden. <ul style="list-style-type: none"> Energimyndigheten framhåller att om man ska införa riktlinjer bör dessa vara tydligt motiverade och av rättssäkerhetsskäl så långt som möjligt vara nationella. 	”rekommendationer” eller ”riktvärden” hade varit ett bättre ordval, men texten är hämtad från den överenskommelse som de fem kommunerna gjorde inom Kustzonsprojektet och kan inte skrivas om här. <ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelsen bedömer att lokala och regionala riktlinjer visserligen kan medföra stopp för vindkraftsutbyggnad i känsliga områden men kan samtidigt skapa förutsättningar för en ökad acceptans i andra områden. Länsstyrelsen instämmer i att riktlinjer bör vara tydligt motiverade. För övrigt se svar ovan.
Försvarsmakten	Positiva		<ul style="list-style-type: none"> Försvarsmakten påpekar att förutom befintliga militära övningsområden så har Försvarsmakten intresse av att skydda djupinformation inom del av det aktuella området, framför allt i den södra delen. Intressekonflikter inom detta område går att lösa och en beredning får i så fall göras vid varje enskilt tillfälle. 		
Regionala					
Sveriges Fiskares Riksförbund	SFR vill påpeka att yttrandet främst är relaterat till det yrkesmässiga fiskets intressen.		<ul style="list-style-type: none"> SFR klargör att fr.o.m. 2011 förekommer inget yrkesmässigt fiske efter pigghaj. Det är ej heller tillåtet att landa bifångster av pigghaj. SFR framhåller att några positiva ord bör infogas i bifångstproblematikens beskrivning i 2.8.4 Det är ett faktum att kräftfisket med rist ej fångar oönskad fisk och att många projekt pågår i syftet att möjliggöra framtagandet av än mer selektiva fiskeredskap. SFR anser att beskrivningen om att det inte är ovanligt att fiskeredskap överges till havs ger en felaktig bild av verkligheten då ingen fiskare avsiktligt överger fiskeredskap till havs. SFR ser det som ett rent sakfel när det omtalas att torskfiske med bur provats med gott resultat hos kustfiskare i Blekinge. Man efterlyser en mer nyanserad bild. SFR framhåller att räkans 	<ul style="list-style-type: none"> SFR vänder sig starkt emot att fiske jämföres med övergödning och karaktäriseras som tillhörande en generell hotbild. SFR framför uppfattningen att det inte förligger någon motsättning mellan trålning och det som anses speciellt skyddsvärt. SFR:s uppfattning är att bestånden av säl och skarv har tillåtits att öka i antal allt för mycket till nytta för ingen och säl och skarv vållar allvarliga skador för fisket, vilket i sig medför inkomstbortfall för det småskaliga fisket som sker kustnära. SFR anser att Artdatabanken inte är någon objektiv källa. SFR ifrågasätter ordet överfiskade och frågar sig om begreppet relateras till biologisk rådgivning eller fastställda kvoter. SFR påtalar att det finns andra orsaker till minskad förekomst av fisk än yrkesfisket. Forskning erfordras. SFR önskar påtala att många vrak är ett hot mot den marina miljön. SFR påtalar att frågan om bottentrålningens effekter på botten är komplicerad och hänvisar till FAO-rapport som pekar på behovet av ytterligare kunskap. SFR efterfrågar en utvärdering av burfiskets miljöpåverkan. SFR anser att uppgiften att påverka den gemensamma fiskeripolitiken bör ligga hos den svenska regeringen och inte Fiskeriverket. Förslaget att införa fiskedagar istället för kvoter existerar 	<ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelsen menar att ett ohållbart fiske och påverkan på botten av bland annat trålning är ett generellt hot, inte yrkesfisket i sak. Länsstyrelsen avser förtydliga att det är effekterna av brukandet av mark och vatten som påverkar naturvärdena och ekosystemet negativt. Länsstyrelsen påpekar att vetenskapliga studier påvisar att det finns ett samband mellan trålning och minskande bestånd av t.ex. Kosterpiprensare och att Koster-Väderöfjordsöverenskommelsen endast innebär ett skydd för denna och andra mjukbottenarter i Hällsöflaket. Länsstyrelsen påpekar att säl och skarv är skyddade enligt Art- och habitat direktivet Natura 2000. Skydds jakt får bedrivas enligt särskilda beslut. Länsstyrelsen avser att göra en omformulering med avseende på rödlistan. Länsstyrelsen avser att göra en omformulering av texten. Länsstyrelsen instämmer i att det även finns andra orsaker till minskad förekomst av fisk än yrkesfisket.

			<p>kvalitet sannolikt är den samma i hela området.</p>	<p>redan inom ramen för det s.k. effort-systemet.</p> <ul style="list-style-type: none"> SFR anser att uppfattningen att burfiske bör gynnas framför trålning är grundlös, då man anser att båda typerna har sitt existensberättigande. 	<p>Länsstyrelsen avser att förtydliga detta i texten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelsen avser att göra en komplettering av texten med avseende på vrak som ett potentiellt hot mot den marina miljön. Länsstyrelsen instämmer i att det finns ett behov av ytterligare kunskap rörande bottentrålningens effekter. I känsliga miljöer bör försiktighetsprincipen råda. Länsstyrelsen instämmer i behovet av en utvärdering av burfiskets miljöpåverkan. Länsstyrelsen avser att göra en omformulering av texten. Länsstyrelsen avser att göra en omformulering av texten. Länsstyrelsen anser att även andra aspekter än de rent mekaniska konsekvenserna av bottentrålning bör vägas in vid ett jämförande av bur- respektive trålfiske t.ex. bifångster och bränsleförbrukning. Länsstyrelsen avser att göra en omformulering av texten.
Bohusläns Museum	Positiva		<ul style="list-style-type: none"> Kartor på sidan 79-90 baseras sannolikt på uppgifter i Riksantikvarieämbetets fornminnesregister något som tydligt borde framgå i texten. Tabell 3 på sidan 80 anses problematisk och bör omarbetas med avseende på sommarboende respektive fastboende. Bohusläns museum anser att Ramsvikslandet med Sotenkanalen och Söö och Södra Grötö bör ingå i tabell 4 på sidan 86. Under avsnitten 2.8.11 angående negativ påverkan på havsbotten bör det framgå att det inte bara är naturvärden utan också fornlämningar och fornlämningsmiljöer under vatten som riskeras att förstöras genom muddring/deponering av muddermassor, fiske samt båtliv och sjöfart. 	<ul style="list-style-type: none"> Bohusläns museum anser att beskrivningen i mycket liten utsträckning relateras till förekommande hotbilder och en diskussion kring hållbar utveckling. Man påpekar att kulturmiljön inte är reproducerbar – den är en ändlig resurs. Bohusläns museum påpekar att den antikvariska kunskapen om skeppsvrak och andra marina lämningar till stor del baseras på uppgifter från sportdykare och fiskare och andra privatpersoner. På grund av fornminnesregistrets otillförlitlighet när det gäller marina lämningar är det av stor vikt att samråd sker med antingen Länsstyrelsen kulturmiljöenhet eller Bohusläns museum inför planerade vattenverksamheter. Bohusläns museum anser att det är viktigt att påpeka att båtplatser och marinor i dessa miljöer kan innebära en konflikt med marina fornlämningar som t.ex. skeppsvrak. Bohusläns museum rekommenderar att man för hela kuststräckan utmed norra Bohusläns kust genomför en inventering av all bebyggelse på öar och utmed kusten som underlag för regler om förhöjd lovplikt, skydds eller anpassningsbestämmelser enligt PBL. Bohusläns museum anser att byggnadsminnena utmed kusten är så få till antalet idag att det inte kan innebära någon svårighet att presentera och beskriva dem var och en för sig. 	<ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelsen delar uppfattningen och kommer att komplettera Samverkansplanen med framförallt strategier för Kulturmiljön med fokus på marina miljön. Länsstyrelsen delar denna uppfattning. Länsstyrelsen delar denna uppfattning och kommer att se över sina rutiner med avseende på handläggning med marin exploatering. Länsstyrelsen instämmer i denna uppfattning. Parallellt arbete pågår på Länsstyrelsen för att utveckla en kunskapsbank kring marina fornlämningar. Länsstyrelsen anser att detta ansvar främst ligger på kommunal nivå. Länsstyrelsen anser att detta ligger utanför Samverkansplanens ramar.
Lantbrukarnas Riksförbund – Regionförbundet i Väst	Positiva – viktigt med dialog med berörda verksamhetsutövare/allmänhet för att uppnå resultat	<ul style="list-style-type: none"> Vill betona vikten av respekt för den enskildes äganderätt vilken utgör ett fundament för att skapa tillväxt på landsbygden, men också viktig 	<ul style="list-style-type: none"> LRF vill påminna om att området norra Bohuslän ligger inom nitratkänsligt område och har därför redan strängare regler för gödselspridning . 	<ul style="list-style-type: none"> Kommunerna kan också spela en viktig roll som beställare av mat från norra Bohuslän i upphandlingar och dylikt. Skapas efterfrågan på mat från norra Bohuslän med litet miljöavtryck skapas också en levande landsbygd och förutsättningarna förbättras för att uppnå målen. 	<ul style="list-style-type: none"> Länsstyrelsen framhåller vikten av att värna allemansrätten, men att det ska bedrivas genom ett allmänt hänsynstagande. Länsstyrelsen instämmer i att

		<p>för att arbetet med att förbättra miljön ska leda till ett positivt resultat. Onödiga inskränkningar i förfoganderätten måste undvikas för att skapa en positiv utveckling för gröna näringar i norra Bohuslän.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurrenskraften måste finnas med i avvägningen i åtgärdsdiskussionen, framförallt när det gäller styrmedel som tillsyn och områdesskydd. 		<ul style="list-style-type: none"> • LRF bör strykas som ansvarig aktör under strategi 28 och 30. Information och dialog kopplad till landsbygdsutveckling (28) och planering för landsbygd (30). LRF är en intresse och företagsorganisation som jobbar på uppdrag av sina medlemmar. LRF:s roll och ansvar är inte att uppnå statliga och kommunala mål. • LRF ser det som angeläget att få tillstånd en lagändring i Miljöbalkens 7 kap. så att mussel/ostron odling införlivas i de areella näringarna som undantas från strandskyddet. Ett annat alternativ är att verka för att en lagändring i Miljöbalkens hushållningsbestämmelser som medför att vattenbruket inkluderas i näringar som är utpekade som riksintresse. 	<p>konkurrenskraften bör finnas med som en faktor i avvägningar i åtgärdsdiskussioner.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen är positiva till att både kommuner och regionala myndigheter kan spela en viktig roll som beställare av mat från norra Bohuslän i upphandlingar och dylikt. • Länsstyrelsen instämmer i att LRF bör strykas som ansvarig, men anser att LRF är en viktig aktör i sammanhanget och att Länsstyrelsen och LRF bör ha en fortsatt dialog i dessa frågor. • Länsstyrelsen framhåller att areella näringar är generellt inte undantagna från strandskyddet utan bara anläggningar för dessa som måste ligga inom strandskyddat område.
Sveriges Kommuner och Landsting	Positiva	<ul style="list-style-type: none"> • SKL vill se samverkansplan tolkad i den kontext som nu växer fram utifrån den nya havsplaneringen i enlighet med Havsplaneringsutredningen (SOU 2010:91). Där föreslås en samlad statlig process vars resultat slutligen beslutas av regeringen och leder till ett underlag för lokal och regional havsplanering. • SKL vill framhålla att i den mån höga statliga ambitioner finns för att genomföra åtgärder på grund av internationella åtaganden måste resurser ställas till förfogande som motsvarar statens ambitioner. 	<ul style="list-style-type: none"> • För detaljerade synpunkter hänvisar SKL till de synpunkter som inkommit från de deltagande kommunerna. 		<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelsen anser att Samverkansplan kan ses som ett regionalt underlag till en kommande havsplan för Västerhavet under förutsättning att föreslagen Havsplaneringsutredning beslutas. • Länsstyrelsen instämmer i att åtgärder på grund av internationella åtagande som motsvarar statens ambitioner bör medföra att resurser ställas till förfogande både på statlig och kommunal nivå.